

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
АКРЕДИТАЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 8.18010017 «ЕКОНОМІКА ДОВКІЛЛЯ І ПРИРОДНИХ
РЕСУРСІВ» ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 1801 «СПЕЦИФІЧНІ КАТЕГОРІЇ»
У СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2013 року № 692 «Про внесення змін до Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах та Порядку ліцензування діяльності з надання освітніх послуг» та наказом МОН України № 2066-л від 18.12.2015 р. експертна комісія у складі:

голова комісії – Губанова Олена Ростиславівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки природокористування Одеського державного екологічного університету;

член комісії – Гевко Роман Богданович, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту біоресурсів і природокористування Тернопільського національного економічного університету

розглянула подані матеріали та провела перевірку на місці діяльності Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (СНУ імені Лесі Українки) щодо підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» і встановила таке:

1. Загальна характеристика вищого навчального закладу і спеціальності

Рішенням АК України від 03 червня 2014 року (протокол № 109) Східноєвропейському національному університету імені Лесі Українки надано право провадження освітньої діяльності з галузі знань 1801 «Специфічні категорії» зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр» з ліцензованим обсягом 25 осіб на денній формі навчання.

Волинський державний університет імені Лесі Українки (ВДУ) засновано в 1993 році у зв'язку з реорганізацією Луцького педагогічного інституту імені Лесі Українки. Перший вищий навчальний заклад Волині – Луцький державний учительський інститут почав діяти з 1940 року, на перший курс було зараховано 135 студентів. Функціонування навчального закладу, перерване Великою Вітчизняною війною, відновлено в 1946 році. Спільним наказом Управління у справах вищої школи при Раді Міністрів УРСР та Міністерства освіти УРСР

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

створено історико-філологічний та фізико-математичний відділи інституту, на які дозволено прийом 125 студентів. У 1946-1947 навчальному році на семи кафедрах працювало 14 викладачів. Перший випуск 109 спеціалістів відбувся 1948 року. 25 вересня 1951 року на базі Луцького державного учительського інституту створено Луцький державний педагогічний інститут, якому в 1952 році присвоєно ім'я видатної української поетеси Лесі Українки. На той час у ВНЗ було два факультети: історико-філологічний та фізико-математичний. З 1959 року розпочав роботу факультет підготовки вчителів початкових класів, у 1962 – факультет фізичного виховання, у 1975 – природничо-географічний факультет, у 1981 – факультет підвищення кваліфікації керівників шкіл (з 1993-го – факультет післядипломної освіти). У 1969 році історико-філологічний факультет реорганізовано в історичний та філологічний факультети.

16 липня 1993 року Указом Президента України створено Волинський державний університет імені Лесі Українки, 4 жовтня 2007 року Указом Президента України університету був наданий статус національного. Відповідно до наказу МОНмолодьспорту України № 1012 від 13.09.2012 року ВНУ імені Лесі Українки перейменований на Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. Східноєвропейський національний університет включено до Єдиного Державного реєстру підприємств та організацій України Міністерства освіти і науки України; форма власності – загальнодержавна. Ліцензія (серія АЕ, № 636079) з надання освітніх послуг, пов'язана з наданням освітніх послуг – одержанням вищої освіти на рівні кваліфікаційних вимог до бакалавра, спеціаліста, магістра, видана 10.03.2015 року (рішення Акредитаційної комісії від 27.01.2015 р., протокол № 114).

Поштова адреса університету: 43025 Волинська область, м. Луцьк, пр. Волі, 13, тел./факс 72-01-23, e-mail: post@eenu.edu.ua

Статут СНУ імені Лесі Українки затверджено Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України 19.12.2012 року. Державну реєстрацію змін до установчих документів проведено 22.05.2014 року (наказ № 576 від 12.05.2014 року).

У структурі СНУ імені Лесі Українки є 8 факультетів: інформаційних систем, фізики і математики; хімічний, біологічний, географічний, міжнародних відносин, юридичний, історичний, психології та 7 інститутів: педагогічний, фізичної культури та здоров'я, мистецтв, соціальних наук; філології та журналістики, економіки та менеджменту, іноземної філології, а також підготовче відділення, навчально-науковий центр післядипломної освіти.

До структурних підрозділів університету належать: науково-дослідна частина, навчальний, навчально-методичний відділ з ліцензування та акредитації, молодіжної політики та соціальної роботи, планово-фінансовий, кадрів, військово-мобілізаційний, юридичний,

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

аспірантури, докторантури та наукових стажувань, міжнародних зв'язків, загальний, інформаційно-обчислювальний центр, охорони праці та безпеки життєдіяльності, постачання, експлуатаційно-технічний відділ, науково-дослідний інститут Лесі Українки, відділ зв'язків із громадськістю, редакційний відділ, транспортний відділ, студмістечко, приймальна комісія, а також психологічна служба, відділ сприяння працевлаштуванню студентів та випускників, бухгалтерія, ботанічний сад «Волинь», архів, бібліотека, Центр культури і дозвілля тощо. Університет має 69 кафедр, з них випускових – 53, 17 науково-дослідних та 58 навчально-наукових лабораторій.

З 2009 року у структурі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки знаходиться Коледж технологій, бізнесу та права.

Університет розміщується у 15 будівлях і спорудах, у яких розташовані навчальні корпуси, студентське містечко, спорткомплекс, агробіостанція, ботанічний сад, археологічний музей, музей Лесі Українки, музей СНУ імені Лесі Українки, відділ зв'язків із громадськістю, редакційний відділ, бібліотека; заклади громадського харчування.

В університеті є спортивно-оздоровчий комплекс, 12 спортивних залів (ігрові та спеціалізовані) оснащені сучасним обладнанням та тренажерами, формується центр фізичної реабілітації, функціонують відкриті спортивні майданчики, 2 стадіони, база практик – табір «Гарт» (на 252 місця) на озері Світязь на території Шацького природного національного парку. У приміщеннях навчальних корпусів працюють 7 їдалень на 409 посадкових місць. Університет має 5 гуртожитків, об'єднаних у студентське містечко як окремий структурний підрозділ університету. Наявна мережа гуртожитків в цілому забезпечує потреби студентів, що не мають житла. Ремонт на об'єктах університету здійснює відділ капітального ремонту та реконструкції.

Підготовка молоді до вступу в університет проводиться через Малу академію наук, підготовче відділення, Володимир-Волинський і Луцький педагогічні коледжі, гімназії № № 4, 14, 21, Волинський ліцей-інтернат, Коледж технологій, бізнесу та права СНУ імені Лесі Українки. Зусиллями деканатів і кафедр університету сформована система профорієнтаційної роботи, до якої залучаються студенти та викладачі, традиційними стали Дні відкритих дверей на факультетах, викладачі університету беруть участь в організації республіканських, обласних та міських предметних олімпіад. Життя ВНЗ висвітлюється у передачах університетського радіо, Волинського телебачення та радіо, періодиці, зокрема у студентському тижневику «Наш університет», на сайті СНУ імені Лесі Українки (www.eeun.edu.ua). Як результат, зростає конкурс абітурієнтів (у 2012 році – 14,4 осіб на місце, у 2013 році – 18,1, у 2014 році – 16,8, у 2015 році – 18,2), поліпшився якісний склад першокурсників.

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

Навчальний процес в університеті організований і проводиться відповідно до діючого законодавства та Положення про державний вищий заклад освіти. Розроблені та реалізуються нормативні документи, що регламентують навчальний процес (графік навчального процесу, розклад занять, консультацій тощо). На факультетах університету функціонують науково-методичні семінари, на яких розглядаються психолого-педагогічні проблеми вищої школи, сучасні інноваційні технології.

Практична підготовка фахівців здійснюється під час навчально-виробничої та переддипломної практик. Університет має достатню кількість (понад 143) баз практик. Більшість студентів випускних курсів направляється для проходження переддипломної практики у ті організації, підприємства, навчальні заклади області, де вони планують працювати.

Комп'ютерний парк університету нараховує понад 900 сучасних персональних машин. Тривалість дисплейного часу на одного студента становить 1 годину на добу. Значно покращилось інформаційне забезпечення співробітників університету. Створено загальноуніверситетську комп'ютерну мережу із під'єднанням корпусів, факультетів (інститутів) та підрозділів ВНЗ до центрального серверу комп'ютерно-інформаційного центру. У 2011 році розпочав роботу Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування.

Ректоратом докладається багато зусиль для того, щоб забезпечити усі види навчальної та самостійної роботи студентів науково-методичною та довідковою літературою. Поліграфічна база СНУ імені Лесі Українки дозволяє видавати достатню кількість навчальних і методичних посібників, підручників, монографій для забезпечення навчального процесу.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки укомплектований кваліфікованим професорсько-викладацьким персоналом, здатним забезпечити підготовку фахівців на рівні державних вимог. Базова освіта понад 90 % професорсько-викладацького складу узгоджується із профілем дисциплін, які вони викладають. Незважаючи на труднощі економічного характеру, 10-15 % викладачів університету щорічно підвищують свій кваліфікаційний рівень, в основному, через стажування, у тому числі й у зарубіжних навчальних закладах.

Фонди наукової бібліотеки нараховують понад 823 тисячі примірників, функціонують 7 читальних залів на 660 місць, крім того працюють відділи: комплектування документів, наукової обробки документів та організації каталогів, зберігання фондів, абонементу, читальних залів, періодичних видань, автоматизації та комп'ютерних технологій, культурно-просвітницької роботи, науково-методичний відділ, науково-бібліографічний відділ.

Значно поживалися відносини ВНЗ із зарубіжними навчальними закладами. Укладено

договори про співпрацю з університетами Німеччини, Франції, Польщі, США, Греції, Росії, Білорусі, Словаччини, Італії, Норвегії, Литви, Азербайджану, Китаю, із цілим рядом академічних інститутів України. Щорічно у закордонні відрядження скеровується близько 20 співробітників і студентів університету на наукову роботу і наукове стажування, для участі у міжнародних конференціях, семінарах, симпозіумах. СНУ імені Лесі Українки активно співпрацює з міжнародним освітнім фондом «Відродження», за програмами зарубіжних країн, академічних обмінів імені Едмунда Маскі, IREX, DAAD, ЄС Еразмус, бере участь у діяльності Корпусу миру США в Україні, організації «Американські Ради», Консорціумі українських університетів та Варшавського університету, Балтійсько-Українському академічному консорціумі, цьому сприяє створений у 2000 році в університеті відділ міжнародних зв'язків. Одним з напрямків міжнародної діяльності університету є програма «Подвійний диплом», яка передбачає навчання студентів паралельно в двох ВНЗ і відповідно по завершенню – отримання двох дипломів (українського та польського).

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки готує бакалаврів за 46 напрямками, спеціалістів за 46 та магістрів за 57 спеціальностями. Станом на 01.10.2015 року контингент студентів становить усього 10087 осіб, з них на денній формі навчаються 6415 осіб, заочно та в екстернаті – 3672 особи.

Підготовка фахівців зі спеціальності «Економіка довкілля і природних ресурсів» проводиться з 2014 року відповідно до рішення АК України (протокол №109 від 03.06.2014 року) в Інституті економіки та менеджменту СНУ імені Лесі Українки. Навчальний заклад виконує державне замовлення на підготовку фахівців з економічного моделювання екологічних систем та готує фахівців за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб.

У складі Інституту економіки та менеджменту функціонують шість кафедр: економіки природокористування та економічної теорії; економіки та безпеки підприємства; менеджменту; фінансів та оподаткування; фінансів та кредиту; обліку й аудиту. В Інституті економіки та менеджменту готують фахівців за такими галузями знань: 0305 – Економіка та підприємництво, 0306 – Менеджмент і адміністрування, 1801 – Специфічні категорії. В Інституті здійснюється підготовка фахівців за такими напрямками підготовки і спеціальностями: 6.030601 – менеджмент; 6.030504 – економіка підприємства; 6.030508 – фінанси і кредит; 6.030509 – облік і аудит; 6.030501 – економічна теорія; спеціальностями: 7.03050901, 8.03050901 – облік і аудит; 7.03050801, 8.03050801 – фінанси і кредит; 8.03050803 – оподаткування; 8.18010012 – управління інноваційною діяльністю, 8.18010014 – управління фінансово-економічною безпекою; 8.03050401 – економіка підприємства (за видами економічної діяльності), 8.03060104 – менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, 8.18010017 – економіка довкілля і природних ресурсів. Здобувають знання майбутні

економісти на денній, заочній та екстернатній формах навчання. Після закінчення курсу навчання їм надають відповідно освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавра, спеціаліста чи магістра.

Контингент студентів формується, в основному, з абітурієнтів Волинської області. Також навчаються студенти з Рівненської, Львівської, Хмельницької, Тернопільської, Івано-Франківської та інших областей України. Постійно здійснюється підготовка обдарованих дітей з основ економіки у секціях «Макроекономіка» і «Мікроекономіка» Волинського обласного відділення МАН України, які щорічно стають призерами Всеукраїнських конкурсів-захистів наукових робіт.

Випусковою кафедрою для підготовки магістрів спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» є кафедра економіки природокористування та економічної теорії. Випускова кафедра має значні здобутки як у науковій діяльності викладачів, так і у підготовці студентів. Наукова тематика кафедри економіки природокористування та економічної теорії – «Макроекономічні проблеми сталого економічного розвитку та раціонального природокористування» – передбачає, що економічна політика може бути ефективною тільки за умови збереження довкілля і має передбачати запровадження концептуальних засад стратегії у сфері раціонального природокористування та захисту навколишнього середовища, а також їх практичну реалізацію з метою сталого еколого-економічного та соціального розвитку регіону.

Випускову кафедру зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» очолює доктор економічних наук, професор Стрішенець Олена Миколаївна (копія диплома доктора економічних наук та атестата професора представлено у справі), яка здійснює значний обсяг навчально-методичної, наукової та виховної роботи. О.М. Стрішенець опубліковано більше 130 наукових та науково-методичних праць. Серед них 4 монографії (одна одноосібна), 105 статей у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах тез конференцій, 25 методичних розробок. За період з 2008 р. по 2015 р. брала участь більше як в 27-ти наукових конференціях, керує написанням студентами магістерських робіт, рецензує автореферати докторських і кандидатських дисертацій, монографії та навчальні посібники, які розробляються вченими та викладачами вищих навчальних закладів України, співпрацює з обласними управлінськими структурами щодо вирішення еколого-економічних проблем регіону. Стрішенець О. М. є членом професорської ради СНУ імені Лесі Українки та Інституту економіки та менеджменту.

Висновок: інформація, подана Східноєвропейським національним університетом імені Лесі Українки до Міністерства освіти і науки України, – достовірна.

2. Формування контингенту студентів

Перед економікою Волинської області стоїть завдання розбудови інфраструктури охорони навколишнього середовища, покращення екологічної ситуації, розвитку сучасної туристично-рекреаційної інфраструктури та туристичних продуктів.

Отримання диплома магістра з економіки довкілля і природних ресурсів дозволяє випускнику стати конкурентоспроможним на ринку праці, оскільки він кваліфікується як фахівець з економічного моделювання екологічних систем у сферах безпеки, науки, виробництва, економіки, управління, екології.

Формування контингенту абітурієнтів для вступу на спеціальність «Економіка довкілля і природних ресурсів» здійснюється шляхом проведення профорієнтаційної роботи серед випускників СНУ імені Лесі Українки освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» з галузей знань 0401 «Природничі науки», 0305 «Економіка та підприємництво», 0306 «Менеджмент і адміністрування», 0513 «Хімічна технологія та інженерія», 0801 «Геодезія та землеустрій», 1401 «Сфера обслуговування», 0901 «Сільське господарство і лісництво», 0201 «Культура», 0203 «Гуманітарні науки», співпраці з Центрами зайнятості, державними установами і організаціями, керівництвом підприємствами та підприємцями. Протягом навчального року викладачами випускової кафедри читаються публічні лекції та проводяться бесіди на підприємствах, у Центрах зайнятості, державних органах та установах, організовуються зустрічі з випускникам ОКР «Бакалавр» СНУ імені Лесі Українки та випускниками інших вищих навчальних закладів регіону.

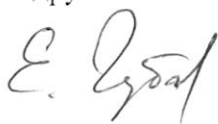
Для проведення профорієнтаційної роботи в університеті щорічно створюються робочі групи, які виїжджають в райони Волинської та суміжних областей згідно із затвердженим графіком.

З метою ознайомлення майбутніх студентів зі структурою університету, правилами вступу, специфікою навчання у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки проводяться дні відкритих дверей, куди запрошуються потенційні абітурієнти, що бажають отримати фах за освітньо-кваліфікаційним рівнем як бакалавра, так і магістра.

Зарахування здійснюється на основі вступних іспитів у формі комп'ютерного тестування з курсу «Основи економічних теорій» та іноземної мови, враховується також рейтинг вступника відповідно до додатка до диплома бакалавра.

Інформація щодо правил прийому в університет доводиться до абітурієнта через засоби масової інформації. Так, у 2014-2015 роках на центральних телевізійних каналах, таких як «Інтер», «Новий канал», каналах місцевого значення – «Аверс», «Волинь» – демонструвалися рекламно-інформаційні блоки щодо можливості навчання в Інституті економіки та менеджменту СНУ імені Лесі Українки. В друкованих засобах масової інформації, таких як

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

«Волинь», «Віче», «Сім'я і дім», «Навчання та робота», «Об'ява», надавалась інформація щодо термінів вступу та вимог до вступників.

Здійснення цих заходів та активна участь у них колективу Інституту економіки та менеджменту дозволили здійснити прийом на спеціальність «Економіка довкілля і природних ресурсів» та повністю виконати державне замовлення.

У 2014 році на ОКР «Магістр» спеціальності «Економіка довкілля і природних ресурсів» галузі знань «Специфічні категорії» подано 47 заяв. Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення становив 4,7 осіб на місце. Прослідковується позитивна динаміка змін контингенту студентів денної форми навчання за спеціальністю «Економіка довкілля і природних ресурсів»: у 2014 році – 11 студентів, у 2015 році – 13 студентів.

Висновок: формування контингенту студентів відбувається згідно встановлених вимог. Кількість студентів, що навчаються за спеціальністю 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки, не перевищує ліцензованого обсягу. Аналіз ринку праці підтверджує потребу реального сектору економіки у фахівцях зазначеної спеціальності за ОКР «Магістр».

3. Зміст підготовки фахівців

Навчальний процес із підготовки фахівців зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» забезпечений необхідними нормативними документами.

Підготовка фахівців за спеціальністю 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» здійснюється відповідно до освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційної характеристики, навчального та робочого навчальних планів з урахуванням державних стандартів і вимог Міністерства освіти і науки України та особливостей потреб регіону.

Освітньо-кваліфікаційна характеристика встановлює галузеві кваліфікаційні вимоги до соціально-виробничої діяльності магістра зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» і державні вимоги до компетентності особи, яка здобула повну вищу освіту із відповідною спеціалізацією, або за відповідною програмою, визначеною варіативною компонентою.

На основі освітньо-професійної програми вищої школи з підготовки магістра галузі знань «Специфічні категорії» спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» кафедрою економіки природокористування та економічної теорії розроблені навчальні плани та варіативна компонента ОПП і ОКХ. Вибіркова частина ОПП підготовки магістра складається з дисциплін самостійного вибору вищого навчального закладу та вибору студента.

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

Навчальний план за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр» галуззю знань «Специфічні категорії» спеціальністю 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» складений за типовою формою, затвердженою вченою радою СНУ імені Лесі Українки. Навчальний план відповідає чинній освітньо-професійній програмі підготовки фахівця з економічного моделювання екологічних систем.

Висновок: експертна комісія зазначає, що підготовка фахівців із галузі знань 1801 «Специфічні категорії» спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» здійснюється відповідно до ОПП та ОКХ, навчального та робочого навчальних планів, засобів діагностики якості вищої освіти, затверджених в установленому порядку з урахуванням вимог МОН України.

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення навчально-виховного процесу

Комплекс навчально-методичної документації, який відображає організацію, зміст і перебіг навчального процесу з підготовки магістрів галузі знань 1801 «Специфічні категорії» спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів», розроблений у повному обсязі й активно використовується.

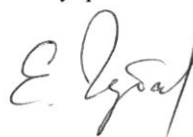
Експертна комісія перевірила програмне та методичне забезпечення підготовки магістрів, основу якого становить система розроблених в університеті та узгоджених у встановленому порядку навчально-методичних комплексів дисциплін (НМКД).

У навчально-методичний комплекс, крім навчальної програми з дисципліни, анотацій основних програмних питань; робочої програми дисципліни; графіку навчального процесу з дисципліни; планів-конспектів лекцій з дисципліни; інструктивно-методичних матеріалів до практичних занять; методичних вказівок до виконання та оформлення магістерських робіт; включаються і методичні вказівки для виконання курсових робіт. Магістри зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» за період навчання виконують одну курсову роботу з дисципліни «Економіка довкілля і природокористування».

Навчально-методичну документацію затверджено відповідно до встановлених вимог. Робочі програми щорічно оновлюються та удосконалюються відповідно до нових законодавчих актів та нормативно-методичних документів, прийнятих державними органами управління, та досягнень вітчизняної і світової економічної науки. Робочі навчальні програми розроблені для всіх дисциплін, відповідають навчальному плану та освітньо-професійній програмі підготовки фахівців зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів».

Комісія проаналізувала наявність і повноту робочих програм як за структурою, так і за

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

змістом, їх відповідність освітньо-кваліфікаційній характеристиці, освітньо-професійній програмі та сучасному рівню розвитку науки і практики.

Кафедрою економіки природокористування та економічної теорії аналізується стан організаційно-методичного забезпечення навчального процесу, видання методичної літератури, впровадження активних методів навчання. При викладанні дисциплін професійної та практичної підготовки викладачі випускової кафедри використовують такі активні форми занять, як ділові ігри і ситуаційні семінари (метод кейсів), головною метою яких є застосування студентами отриманих ними раніше знань і навичок при розгляді й оцінці різних варіантів рішень, що приймаються, організація логічного підходу до обговорення проблем, тренування інтуїції та вміння дискутувати.

На кафедрі економіки природокористування та економічної теорії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки значна увага приділяється практичній підготовці студентів. Практична підготовка направлена на закріплення набутих студентами протягом навчання теоретичних знань і практичних навичок, засвоєння теоретичних концепцій та методик. Практика на підприємствах, в управліннях, установах та закладах є не лише суттєвим чинником формування навичок і знайомства з виконанням функцій професійної та керівної роботи, але й формою реального стажування та участі в практичній роботі. Підприємства (організації), де проходить практика, вибираються за участю студентів з урахуванням можливого місця майбутньої роботи.

Кафедрою економіки природокористування та економічної теорії для студентів спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» розроблено та затверджено тематику магістерських робіт, яка відповідає основним нормативним вимогам, характеризується відповідним рівнем новизни та актуальності, формується відповідно до напрямків наукових досліджень кафедри з урахуванням особливостей наукової спрямованості наукових керівників.

Методичні рекомендації з підготовки магістерських робіт, розроблені викладачами кафедри, сприяють систематизації, закріпленню і розширенню теоретичних знань і практичних умінь і навичок студентів, застосуванню їх у вирішенні конкретних наукових і виробничих управлінських завдань.

Студенти спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» на 100% забезпечені методичними вказівками щодо проходження виробничої (переддипломної) практики та виконання магістерських робіт.

З метою покращення методичного забезпечення підготовки фахівців на випусковій кафедрі розроблено перспективний план підготовки методичних посібників, підручників, що дозволить задовільнити потребу у відповідних матеріалах студентів.

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

Висновок: організаційне та навчально-методичне забезпечення навчально-виховного процесу за спеціальністю 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» відповідає діючим вимогам до акредитації.

5. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу

Виконання навчального плану спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» забезпечують викладачі кафедр економіки природокористування та економічної теорії, цивільно-правових відносин, педагогічної та вікової психології, практичної психології та безпеки життєдіяльності, іноземних мов природничо-математичних спеціальностей, інших кафедр університету.

Провідними спеціалістами, що забезпечують підготовку фахівців з економічного моделювання екологічних систем є: д.е.н., проф. Стрішенець О.М., д.е.н., проф. Ліпич Л.Г., д.е.н., проф. Павліха Н.В., д.е.н., проф. Макара О.В., д.е.н., проф. Черчик Л.М., к.е.н., доц. Єлісєєва Л.В., к.е.н., доц. Лялюк А.М.; к.е.н., доц. Лішук В.І. та інші.

Підготовку магістрів зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» здійснюють 17 науково-педагогічних працівників. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки забезпечують 1 доктор економічних наук, професор, 1 кандидат економічних наук, доцент, 1 кандидат медичних наук, доцент, 1 кандидат психологічних наук, доцент і 1 кандидат філологічних наук, доцент, усі штатні працівники університету. Цикл дисциплін природничо-наукової підготовки забезпечують штатні науково-педагогічні працівники: 1 доктор економічних наук, професор, 2 кандидати економічних наук, доценти, з яких 1 кандидат економічних наук, доцент Геліч Н. В. має стаж безперервної науково-педагогічної роботи у ВНЗ 16 років та є співавтором монографій і навчальних посібників. Викладання навчальних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки здійснюють 2 доктори економічних наук, професори і 1 кандидат економічних наук, доцент, який має стаж безперервної науково-педагогічної роботи у ВНЗ 14 років і є автором монографії та навчального посібника з грифом МОН України. Вибіркові навчальні дисципліни з циклу професійної та практичної підготовки (вільного вибору вищого навчального закладу) викладають 5 докторів економічних наук, професорів, 3 кандидати економічних наук, доценти і 1 кандидат юридичних наук, доцент. Цикл навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки вільного вибору студента (перший блок) забезпечують 2 кандидати економічних наук, доценти, а цикл дисциплін професійної та практичної підготовки (другий блок) – 2 доктори економічних наук, професори і 1 кандидат економічних наук, доцент.

Випусковою кафедрою із спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» є кафедра економіки природокористування та економічної теорії

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, яку очолює доктор економічних наук, професор Стрішенець Олена Миколаївна.

Професорсько-викладацький склад кафедри економіки природокористування та економічної теорії становить 12 науково-педагогічних працівників. На постійній основі (у т.ч. на умовах внутрішнього сумісництва) працюють 11 осіб (91,7 %), з них: 5 докторів економічних наук, професорів (45,5 %); 5 кандидатів економічних наук, доцентів (45,5 %) і 1 кандидат історичних наук, доцент (9 %). За сумісництвом на кафедрі працює 1 кандидат економічних наук. Викладачі випускової кафедри здійснюють роботу за такими напрямками діяльності: навчальна, навчально-методична, науково-дослідна, виховна та профорієнтаційна. Їх чисельність і фахова підготовка є достатніми для забезпечення навчального процесу.

Науково-дослідна робота на випусковій кафедрі проводиться відповідно до планів науково-дослідної роботи та плану роботи студентського наукового товариства. На кафедрі велика увага приділяється підвищенню педагогічної та наукової кваліфікації викладачів. Один раз на п'ять років викладачі проходять підвищення кваліфікації у відповідності до перспективного плану наукових стажувань. Надалі підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедри планується на спеціалізованих кафедрах ВНЗ України, які мають досвід підготовки магістрів спеціальності «Економіка довкілля і природних ресурсів».

Експертна комісія перевірила інформацію про професорсько-викладацький склад інших кафедр, який бере участь у підготовці магістрів зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів», за наказами про зарахування на посаду, особовими справами, трудовими книжками, бухгалтерськими документами, заліково-екзаменаційними відомостями, журналами груп і констатує, що наведені дані відповідають встановленим нормам.

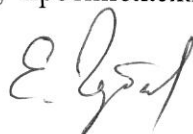
Висновок: професорсько-викладацький склад випускової кафедри економіки природокористування та економічної теорії відповідає існуючим нормам і вимогам до акредитації, здатний вести якісну підготовку фахівців із галузі знань 1801 «Специфічні категорії» спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів».

6. Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу

Експертна комісія перевірила повноту та достовірність документів, що характеризують матеріально-технічну базу університету, та підтверджує їх достовірність наведеним даним.

Навчальний процес забезпечений необхідними навчальними приміщеннями, санітарно-технічний стан яких відповідає затвердженням нормам. Система контролю за дотриманням вимог ТБ, виробничої санітарії та протипожежної безпеки відповідає існуючим вимогам. Випадків порушень ТБ, виробничої санітарії, протипожежної безпеки та травмування не

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

зафіксовано.

Навчальні заняття в Інституті економіки та менеджменту проходять у навчальному корпусі G (№ 7), який є власністю Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки та знаходиться за адресою: вул. Винниченка, 28. Навчальний корпус підключений до загальноміських мереж водопостачання, каналізації та теплозабезпечення.

Інститут економіки та менеджменту, у складі якого функціонує кафедра економіки природокористування та економічної теорії, має в наявності необхідну кількість навчальних аудиторій, загальна площа яких – 1086,6 м². Існують реальні можливості щодо розширення навчальних площ у зв'язку із залученням до навчального процесу аудиторного фонду інших корпусів.

Кафедра економіки природокористування та економічної теорії знаходиться за адресою: вул. Винниченка, 28: кабінет № 315. Загальна площа приміщення кафедри – 27 м². Загальна площа приміщення кабінету завідувача кафедри економіки природокористування та економічної теорії – 10,8 м².

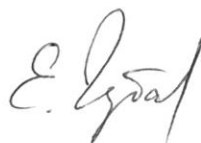
Для забезпечення навчально-виховного процесу з підготовки студентів за спеціальністю 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки має в наявності достатню кількість потокових аудиторій, приміщень для проведення семінарських, практичних та лабораторних занять, комп'ютерних лабораторій тощо.

У розпорядженні студентів, що навчаються за спеціальністю 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів», 20 аудиторій, 4 комп'ютерні лабораторії. Викладання дисциплін, для яких необхідне використання спеціалізованого програмного забезпечення, здійснюється на базі комп'ютерних лабораторій Центру інноваційних технологій та комп'ютерного тестування. Для самостійної роботи студенти використовують ресурси Центру інноваційних технологій та комп'ютерного тестування згідно встановленого графіка протягом 2 год. на день.

Займатись науково-дослідною та пошуковою діяльністю студенти спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» мають можливість у бібліотеці СХУ імені Лесі Українки, де встановлено 3 комп'ютери для роботи з електронним каталогом бібліотеки та 5 комп'ютерів у читальній залі з доступом до передплатних електронних ресурсів наукового спрямування.

Додатковим засобом для навчання та спілкування студентів і викладачів є вільний доступ до мережі Internet, реалізований за допомогою технології Wi-Fi у фойє та коридорах усіх навчальних корпусів університету.

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

Поряд з навчальним корпусом G знаходиться наукова бібліотека СНУ імені Лесі Українки, центр культури і дозвілля, спортивний комплекс та басейн. Для проживання студентів використовуються 5 гуртожитків, об'єднаних у студентське містечко як окремий структурний підрозділ університету. Студенти Інституту економіки та менеджменту користуються їдальнями, зокрема в корпусі G (№7) працює їдальня «Експрес» на 24 посадочних місця. За 50 метрів від корпусу G (в навчальному корпусі H (№8)) розташована друга їдальня на 60 посадочних місць. Вони функціонують щодня з 9.00 до 17.00.

У навчальному процесі орендовані приміщення не використовуються.

Висновок: матеріально-технічна база СНУ імені Лесі Українки та її санітарно-гігієнічний стан відповідають нормативним вимогам та дозволяють здійснювати підготовку фахівців галузі знань 1801 «Специфічні категорії» спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів».

7. Якість підготовки і використання випускників

Експертна комісія перевірила показники успішності студентів спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» за результатами останньої перед акредитацією екзаменаційної сесії, комплексних контрольних робіт (ККР) та захисту курсової роботи.

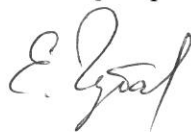
Для оцінки якості підготовки магістрів під час самоаналізу проведено комплексні контрольні роботи (ККР) вибірково з циклу навчальних дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки (охорона праці в галузях); циклу дисциплін природничо-наукової підготовки (економіка довкілля і природокористування); циклу навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки (еколого-економічний аналіз інвестиційних проектів, еколого-економічні проблеми природокористування у промисловому комплексі, фінанси природокористування).

Аналіз результатів комплексних контрольних робіт показав достатній рівень загальної та загальнотеоретичної підготовки студентів: абсолютна успішність становить 100 %, якість підготовки – 85,5%.

ККР, проведенні під час експертизи, в цілому підтвердили результати самоаналізу, відхилення – в межах норми, в основному, в середньому балі – до -0,2, в якості підготовки – до -0,1.

Експертна комісія провела вибіркову перевірку курсових робіт з дисципліни «Економіка довкілля і природокористування», яка виконувалася у другому семестрі 2014-2015 навчального року. Результати аналізу курсових робіт показали: тематика курсових робіт є достатньо різноманітною і охоплює широкий спектр практичних питань; при захисті

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

абсолютна успішність становила 100%; якість виконання курсових – 100%. Виконання та оформлення курсових робіт проводилося із застосуванням комп'ютерної техніки; рівень виконання робіт відповідає вимогам до курсової роботи магістрів зі спеціальності «Економіка довкілля і природних ресурсів».

Питання контролю за підготовкою магістерських робіт розглядалося на засіданні випускової кафедри (протокол № 7 від 01.12.2015 року). Наукові керівники звітувалися про хід написання магістрами кваліфікаційних робіт, визначений день передзахисту магістерських робіт – 5 січня 2016 року.

Працевлаштування випускників планується на підприємствах та в організаціях, які є на договірних основах базами виробничих практик, а саме: ПАТ «Волиньобленерго», ПАТ «Волиньгаз», ПП «СЕКА», ДП «Волинський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою», «Волинський центр з гідрометеорології».

Висновок: якість підготовки фахівців зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» у СНУ імені Лесі Українки відповідає акредитаційним вимогам.

8. Перелік зауважень контролюючих органів та заходи з їх усунення

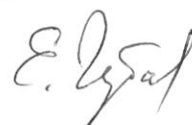
Експертна комісія з ліцензування спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів», в цілому, позитивно оцінила роботу випускової кафедри та висловила ряд пропозицій щодо покращення її діяльності:

- рекомендувати керівництву СНУ імені Лесі Українки продовжити залучення для викладання фахових дисциплін науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації на штатній основі, провідних фахівців-практиків і вчених академічних установ НАН України;
- забезпечити стажування професорсько-викладацького складу випускової кафедри економіки природокористування та економічної теорії у вищих навчальних закладах з досвідом підготовки фахівців із спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів»;
- активізувати співпрацю з науково-педагогічними працівниками провідних вищих навчальних закладів і наукових установ в Україні та за кордоном з метою обміну досвідом, науковими та методичними матеріалами.

Протягом звітного періоду (2014 – 2015 рр.) здійснено заходи з метою врахування побажань та пропозицій експертної комісії:

1. На випусковій кафедрі розроблено стратегію, спрямовану на формування колективу високопрофесійних фахівців, які викладають фахові дисципліни, займаються науково-

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

дослідною роботою та мають перспективи щодо підвищення науково-педагогічної кваліфікації. На сьогоднішній день на кафедрі економіки природокористування та економічної теорії забезпечують підготовку фахівців зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» 5 докторів наук, професорів та 6 кандидатів економічних наук, доцентів і 1 кандидат історичних наук на постійній основі та на умовах внутрішнього сумісництва.

2. На випусковій кафедрі затверджено план підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу у вищих навчальних закладах України, які здійснюють підготовку фахівців із спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів», зокрема, у Тернопільському національному економічному університеті та інших ВНЗ України.

3. Студентам-магістрантам зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» надали змогу навчитися та працювати з науковою літературою, одержувати досвід аналізувати і узагальнювати результати наукових праць у вигляді доповідей, публічних виступів, тез тощо. Невід'ємною складовою наукової діяльності Інституту економіки та менеджменту з підготовки наукових кадрів є Наукове товариство аспірантів і студентів (НТАіС), стратегічною метою якого є розвиток індивідуальних здібностей студентів. Члени НТАіС мають змогу представляти власні наукові розробки на щорічній науково-практичній конференції студентів та аспірантів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» та на інших всеукраїнських і міжнародних студентських наукових конференціях і круглих столах. У рамках співпраці з Тернопільським національним економічним університетом відбулися спільні заходи за участю студентів СНУ імені Лесі Українки, зокрема, круглий стіл «Еколого-економічні виклики сучасності: проблеми та перспективи вирішення». У 2014 – 2015 роках відбулися інтернет-конференції молодих науковців, аспірантів, магістрів, студентів.

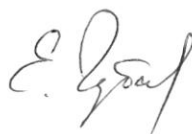
За результатами наукової роботи викладачами кафедри протягом 2014–2015 рр. видано 1 навчальний посібник, взято участь у підготовці трьох колективних монографій (одна з яких видана за кордоном – у Болгарії), опубліковано 14 наукових праць, 12 з яких у вітчизняних фахових виданнях, 16 тез доповідей (у т.ч. 1 – у зарубіжному виданні). У 2014–2015 рр. викладачі випускової кафедри взяли участь у 16 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, які проводилися на базі СНУ імені Лесі Українки та інших навчальних і наукових закладів України. Викладачі кафедри організували і провели у 2014–2015 н.р. науково-практичний семінар «Екологічне оподаткування в Україні: реалії та перспективи вдосконалення», круглий стіл «Презентація колективної монографії «Еколого-економічні засади раціонального природокористування: теорія та практика реалізації»; диспут

на тему: «Еколого-економічний аналіз інвестиційних проектів». На випусковій кафедрі приділяється велика увага студентській науковій роботі. Студенти спеціальності «Економіка довкілля і природних ресурсів» щорічно публікують тези та статті у студентських наукових збірниках СНУ імені Лесі Українки та Одеського державного екологічного університету. Так у 2014–2015 н.р. було опубліковано 33 роботи студентів Інституту економіки та менеджменту під керівництвом викладачів кафедри.

Кафедрою економіки природокористування та економічної теорії налагоджено тісну співпрацю в науковій сфері з іншими навчальними закладами та установами, зокрема з Київським національним економічним університетом імені Вадима Гетьмана (кафедра політекономії обліково-економічних факультетів), Київським національним університетом імені Тараса Шевченка (кафедра економічної теорії), ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», Тернопільським національним економічним університетом (факультет аграрної економіки та менеджменту, кафедра менеджменту біоресурсів і природокористування), Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича (кафедра міжнародних економічних відносин), Львівським національним університетом імені Івана Франка, Українським національним університетом фінансів і міжнародної торгівлі Міністерства фінансів України (кафедра економічної теорії), Одеським державним екологічним університетом (кафедра економіки природокористування), Рівненським національним університетом водного господарства та природокористування (факультет економіки і підприємництва, кафедра фінансів і економіки природокористування), Луцьким національним технічним університетом, Національною академією аграрних наук України, Інститутом кормів та сільського господарства Поділля, Тернопільською державною сільськогосподарською дослідною станцією, Тернопільською філією Державної установи «Інститут охорони ґрунтів України», Інститутом світової економіки та міжнародних відносин НАН України, ПАТ «Волиньгаз», ПАТ «Волиньобленерго», Волинським науково-дослідним та проектним інститутом землеустрою, ПП «СЕКА» (м. Луцьк), «Волиньрибохорона», «Волинський центр з гідрометеорології», Мовною школою THE BEST (м. Лежайськ, Польща), Вищою школою економіки та інновацій (м. Люблін, Польща) та Академією Полонійною (м. Ченстохов, Польща).

Результатом такої співпраці є рецензування робочих програм, випуск методичних рекомендацій, навчальних посібників, монографій, участь у «круглому столі», конференціях, наукові дослідження, отримання патентів, підвищення кваліфікації з польської мови викладачами випускової кафедри, отримання сертифікатів, навчання студентів у Польщі за програмою «Подвійний диплом» тощо.

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

Завідувач кафедри професор Стрішенець О. М. отримала патенти на корисні моделі, які відповідають науковій тематиці кафедри, а саме: патент № 94619 «Енергоощадна-теплиця», який видано відповідно до Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 25.11.2014 року, і патент № 102685 «Підставка для рослин» (видано відповідно до Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», зареєстровано в Державному реєстрі патентів України на корисні моделі 10.11.2015 р.).

Висновок: пропозиції контролюючих органів враховано та виконуються в повному обсязі.

9. Загальні висновки і пропозиції

Відповідно до наведених вище відомостей можна в цілому позитивно оцінити підготовку вищого навчального закладу до акредитаційної експертизи. На підставі викладеного та експертизи пакету документів щодо акредитації спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр», а також наукової, навчально-методичної та матеріально-технічної бази Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, та відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України № 692 від 18 вересня 2013 року «Про внесення змін до Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах та Порядку ліцензування діяльності з надання освітніх послуг», Наказу МОН України № 847 від 24.12.2003 року, яким затверджене Положення про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи, експертна комісія відзначає, що загальний рівень професорсько-викладацького складу випускової та інших кафедр Інституту економіки та менеджменту, організація наукової, навчально-методичної та виховної роботи, організація формування контингенту студентів, матеріально-технічна та фінансова бази Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, в основному, відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України щодо акредитації.

Викладання навчальних дисциплін здійснюється на належному науково-методичному рівні висококваліфікованими викладачами, підготовка фахівців проводиться із дотриманням умов провадження зазначеного виду діяльності. Навчальний процес забезпечений навчальними посібниками та підручниками, підготовка фахової методичної літератури здійснюється викладачами випускової кафедри. Проведення комплексних контрольних робіт свідчить про те, що рівень підготовки фахівців є достатнім.

Голова комісії

професор О.Р. Губанова

Виходячи з результатів акредитаційної експертизи, пакету документів щодо акредитації, експертна комісія вважає можливим акредитувати підготовку магістрів зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів» галузі знань 1801 «Специфічні категорії» у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки з ліцензованим обсягом 25 осіб на денній формі навчання.

Разом із тим експертна комісія висловлює побажання, які не впливають на рішення щодо акредитації, але врахування яких дозволить поліпшити якість підготовки майбутніх фахівців:

- підготувати запит з держбюджетної теми з питань еколого-економічного розвитку підприємств та активізувати роботу щодо укладання госпдоговірних тем;
- рекомендувати науково-педагогічним працівникам випускової кафедри більш ширше використовувати медіатехнології при організації індивідуальних занять та самостійної роботи студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» зі спеціальності 8.18010017 «Економіка довкілля і природних ресурсів».

Голова експертної комісії

Губанова Олена Ростиславівна,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки
природокористування Одеського
державного екологічного університету

Експерт

Гевко Роман Богданович, доктор
технічних наук, професор, завідувач
кафедри менеджменту біоресурсів і
природокористування Тернопільського
національного економічного
університету

24 грудня 2015 року

«З експертними висновками ознайомлений»

Ректор Східноєвропейського
національного університету
імені Лесі Українки

Коцан Ігор Ярославович,
доктор біологічних наук, професор